

Veiligheid in hoofdstad en grootstad Brussel

Betere samenwerking van politie en justitie

3 februari 2010

De voorbije dagen is er veel inkt gevloeid over de (on)veiligheid in de hoofdstad. De emoties laaiden hoog op. Is veiligheid dan een kwestie van links of rechts, van Frans of Vlaams? Wij denken van niet. Elke stedeling, elke burger, elke Brusselaar heeft recht op een veilige leefomgeving. Daartoe doen wij een aantal concrete voorstellen, vanuit een globaal perspectief.

1) Hoog tijd voor een veiligheidsconferentie in Brussel

Door het toenemend aantal incidenten in Brussel, moeten we nu een conferentie over veiligheid in Brussel samen roepen. Deze conferentie moet als doel hebben alle engagementen van politie, parket en politiek, te bundelen en structureel vorm te geven, in een globaal hoofdstedelijk veiligheidsplan. De Brusselaar heeft recht op een geïntegreerd veiligheidsbeleid, dat veel verder gaat dan het occasioneel brandjes blussen in bepaalde wijken en het tijdelijk verhelpen van personeelstekorten bij de politie. Al wie verantwoordelijkheid heeft in veiligheid, moet deelnemen, inclusief de magistraten en politiemensen, waarbij dissenting opinions een kans moeten krijgen.

Belangrijk is dat deze conferentie in een samenspel van Justitie, Binnenlandse Zaken en het Brussels Hoofdstedelijk Gewest verloopt. De organisatie en coördinatie berust bij de Brusselse Minister-President.

Wat Open Vld betreft zijn de onderstaande punten de agenda van deze veiligheidsconferentie.

2) Eén lokale politiezone : Police Metropolitaine Bruxelloise / Politie Brussel-Metropool / Brussels Metropolitan Police

Brussel, een internationale stad van 1.100.000+ inwoners, honderdduizenden pendelaars, toeristen, betogers, diplomaten, zakenmensen, voetbalsupporters, illegale migranten en mensen in de grijze zone van de wet,... vraagt nu het uiterste van de politiediensten. Zeker de lokale politie heeft meer slagkracht nodig. Daarom is één veiligheidsbeleid voor Brussel, uitgevoerd door één politiezone, de oplossing. De Brussels Metropolitan Police bundelt alle politiezones, focust op de doelstellingen en neemt in slagkracht toe.

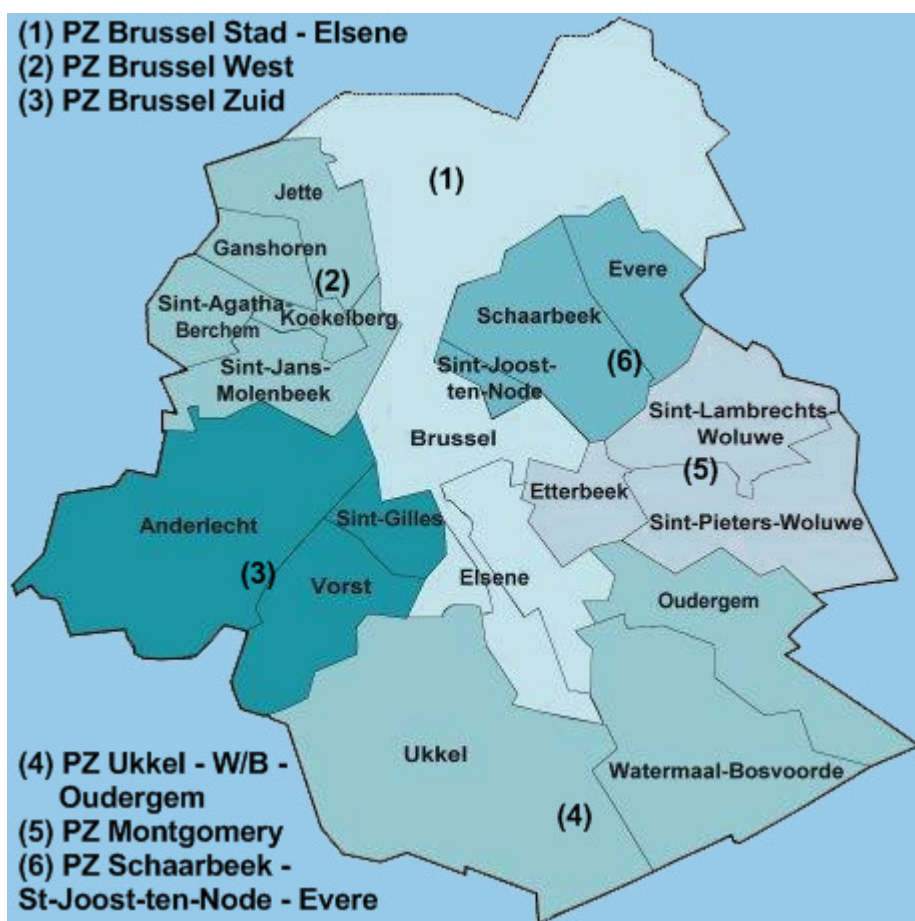
Om komaf te maken met versnipperd beleid en trage reacties, is het duidelijk dat het ook aan het Brussels Gewest, aan de Minister-president is om de richting aan te geven in het veiligheidsbeleid, en aan de Brusselse Politie-Commandant om dat beleid vorm te geven en uit te voeren. Zo verdwijnt de verlammende onzekerheid van vandaag : deze twee personen dragen respectievelijk de politieke en operationele verantwoordelijkheid voor de veiligheid van de Brusselse burger.

Elke gemeente, elke wijk in Brussel is anders : Lokale politiewerking in Kuregem is anders dan in Watermaal-Bosvoorde. Daarom werkt de BMP met een ruim aantal lokale antennes,

verschillende per gemeente, die de lokale moeilijkheden inschatten en aanpakken. Overleg, onderling en met burgemeesters en andere overheden moeten detectie en actie vergemakkelijken.

Gewapende overvallen, straatgevechten,... : de BMP moet snel, krachtig en efficiënt optreden, overal en altijd. Met de juiste ondersteuning en bewapening kunnen politiemensen overal in het Brusselse Gewest ingezet worden. Met één politiezone van lokale politie is het ook efficiënt samenwerken met de gerechtelijke politie van Brussel en de parketten.

De eenmaking van de Brusselse Brandweer in 1967 na de grote brand in de Innovation kwam er toen men inzag dat 19 korpsen dergelijke rampen niet alleen aankonden. De hervorming van 19 gemeentelijke politiekorpsen naar 6 zonekorpsen is er gekomen nadat in de Dutrouxsaga gebleken is dat er meer samenwerking noodzakelijk was. Crisissen bieden altijd nieuwe kansen. Hopelijk is dit ook het geval voor een betere samenwerking en fusie van de 6 zones tot 1 BMP.

Afbeelding 1: Huidige zes politiezones

3) Zero-tolerance waar het moet

Wanneer het hek van de dam lijkt, kunnen zero-tolerance maatregelen een tijdelijk verlichting van de problemen bieden. Vandaag is dit de voornaamste prioriteit : de gelatenheid doorbreken. Geweld in de grootstad is niet normaal, hoort niet bij het dagelijks leven in de stad, wat

sommigen daar ook over denken. De burger heeft wel het recht om veilige huizen, straten en metrostations te eisen. Opgedreven politieoptreden kan nu een oplossing bieden in bepaalde wijken, maar moet iedereen ook aanzetten tot een duidelijke beleidswijziging op de middellange termijn.

De politieke gelatenheid over stedelijk geweld als fait divers moet omgebogen worden. Voor veel burgers is dit geen fait divers maar een ernstige aantasting van hun levenskwaliteit.

4) De Brusselse politieman en –vrouw

Een ondankbare job. Het werk van een Brusselse politieman en –vrouw vraagt anno 2010 heel wat doorzettingsvermogen. Niet alleen was bij de politiehervorming de berekening van de nodige mankracht en financiële middelen totaal niet afgestemd op de noden van Brussel – per hoofd van de bevolking is er in Brussel meer blauw nodig dan in bijvoorbeeld het rustige Hasselt. Bovendien wordt de huidige bevolkingsaan groei – zowel legale, illegale als tijdelijke – niet meegenomen in het politieel beleid van de federale overheid. Gevolg : tekorten aan mensen en middelen, zowel bij de lokale als de federale politie.

Daarbovenop, als er nu niets gebeurt, stevenen we op een regelrechte crisis af: de demografie is onverbiddelijk. Vele politieagenten en hun ervaring zwaaien de komende jaren af. Momenteel vullen te weinig jonge, gemotiveerde mensen hun posities in, die bovendien met steeds meer werkdruk te maken krijgen.

Nu komen jonge rekruten nog uit Oostende en Aarlen voor korte tijd in Brussel werken in afwachting van een vrije plaats in een korps in de streek maar bij massale pensionering zullen ze die plekken vrijwel direct kunnen invullen en dan zit de hoofdstad pas echt met een probleem.

Ook de zeer geringe instroom van allochtone politiemensen moet dringend bekeken worden.

Zowel de rekrutering als de opvang van de Brusselse agent moet anders. Jonge rekruten zonder kadering brandend Kuregem insturen is geen goed idee. Hebben Brusselpremies hierbij wel voldoende effect?

5) Preventie en opvolging

Preventie blijft een belangrijke pijler in het veilig houden van de stad. Straathoekwerkers blijven nodig, zelfs tijdens en na hevige uitbarstingen van geweld.

Het efficiënter en beter aanwenden van alle mensen met een functie in de openbare orde (stadswachters, parkwachters,...) moet nu wel prioritair worden: de vele verschillende GESCO-werknemers in de verschillende gemeenten van Brussel worden momenteel onderbenut. Deze gesubsidieerde werknemers hebben wel degelijk een nuttige rol te spelen, als zij een doorgedreven opleiding krijgen en een duidelijk takenpakket krijgen : melden van vandalisme en strafbare feiten, optreden met beperkte politieel bevoegdheid, bemiddelen bij kleine conflicten, campagne voeren tegen sluikstort,... Zo niet wordt dit eerder een geslaagd openbaar tewerkstellingsbeleid dan wel een element van een veiligheidsbeleid.

Alhoewel de 19 burgemeesters een belangrijke aansturing geven bij het uitwerken van preventieve maatregelen en het toewijzen van GESCO-werknemers, moet de opleiding, ondersteuning en coördinatie van deze mensen gebeuren door het Brusselse Gewest, bevoegd voor preventie, vanuit een gewestelijk veiligheidsbeleid.

6) Als een sluipend gif : de illegale economie

Illegale economie is meer dan zwendel in valse papieren of autohandel in het zwart. Door de aard van deze criminele feiten komen er per definitie andere misdaden bij kijken: wapen- en drugshandel, mensensmokkel, diefstal zonder/met geweld, heling van gestolen goederen,... Om één van de belangrijkste oorzaken van geweld in deze stad aan te pakken, is het absoluut nodig dat speciale interventieteams het Brusselse terrein opgaan. Gestuurd door het geïntegreerd veiligheidsbeleid van het Brusselse Gewest kunnen politie, sociale inspectie, douane en belastingsdiensten de bloedsomloop van illegale handel en criminaliteit afbinden.

7) Spijbelen

Als gevolg van een samenwerkingsakkoord tussen de Vlaamse en Franstalige ministers van onderwijs bleek twee jaar geleden dat er ongeveer 6.000 schoolplichtige kinderen niet naar school gingen. Dit cijfer geeft alvast aan waar een deel van het vandalisme en beginnende criminaliteit vandaan komt : ongestuurde, verveelde jongeren zonder toekomst, zonder zicht op een job en een sociaal-economische positie. Dit is nu de taak voor de ministers van onderwijs van de beide gemeenschappen en het Brussels Gewest om samen met de politiediensten het anti-spijbelbeleid te evalueren en te verbeteren waar nodig, om Brusselse jongeren een echte kans te blijven aanbieden.

Spijbelen beteugelen is natuurlijk niet alleen een zaak van de overheid maar ook van de ouders.

8) Jeugdcriminaliteit

Het getuigt niet van een gezond beleid: vele jeugdgevangenissen zitten vol, wat maakt dat – onbegrijpelijk in de ogen van de burger – sommige jonge criminelen in Brussel, na een succesvolle actie van de politiediensten, enkele uren later ongestraft weer op straat staan. En aan hun lot worden overgelaten, tot vele maanden later pas een reactie van het gerecht volgt, vaak bezwaard met nieuwe feiten.

De berechting en/of opvang van jonge criminelen is voor hen een eerste stap naar een nieuwe start in de samenleving. Daarom is het vandaag aan de ministers van Welzijn van beide Gemeenschappen en aan de minister van Justitie om dit probleem aan te pakken, met bakstenen, sociale begeleiders en rechters.

9) Justitie : het wegwerken van de flessenhals

Alle voorgaande voorstellen zijn volslagen nutteloos als de gekende flessenhals niet wordt weggewerkt: het is absoluut noodzakelijk dat de politiediensten, de parketten en de magistratuur samen werken aan datgene waar het gevoel van straffeloosheid van afhangt : dat criminelen onmiddellijk berecht worden, hun strafmaatregel uitvoeren en nadien opgevolgd worden.

Het snelrecht kan in Brussel een wereld van verschil maken. De oprichting van enkele nieuwe hoven, die zich enkel richten tot kleine en minder kleine criminaliteit, die 24/24 7/7 recht spreken – de zogenaamde Night Courts (zoals in New York) of nachtrechtbanken – zal het geweld aanpakken, de burger rechtsgevoel geven en het politiewerk lonend maken.

10) De leefbare stad, vandaag en morgen

Men kan een veiligheidsbeleid niet isoleren in een stedelijk weefsel. Onderwijs, werk en een sociaal vangnet zijn hier onlosmakelijk mee verbonden. Dit is een gemeenschappelijke verantwoordelijkheid, die past binnen een volwassen beleid in Brussel: het is de taak van de Brusselse regering, burgemeesters, de Gemeenschappen en andere overheden om de strijd aan te gaan voor een opwaartse spiraal: goed onderwijs voor iedereen, een sociale mix in de straten en woonwijken, omscholing voor zij die nu niet aangepast zijn aan de noden van de arbeidsmarkt,

Iedereen, alle Brusselaars, ouderen, jongeren, middenstanders,... heeft het recht om in een veilige stad te wonen, te leven en te werken.

Criminaliteit ondermijnt de stedelijke ambitie. Brussel doet het op een aantal vlakken immers goed. Als we willen dat stadslucht vrij maakt kunnen we ons geen verdraagzaamheid t.o.v. criminele feiten veroorloven.

Sven Gatz, Vlaams volksvertegenwoordiger voor Brussel, Fractie leider Open Vld
Els Ampe, Brussels volksvertegenwoordiger, Fractie leider Open Vld

3 februari 2010